

TRANSİT TİCARETİN KDV ve Ba-Bs BİLDİRİMİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Akın – Yeminli Mali Müşavir

Transit Ticaret: Yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmadan ya da antrepodan satın alınan malın, ülkemiz üzerinden transit olarak veya doğrudan doğruya yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmaya ya da antrepoya satılmasını, ifade eder.

Vergi Usul Kanunu Yönünden Değerlendirme (Ba-BsBildirimi):

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148, 149 ve Mükerrer 257 nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak, 350 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri hususunda yükümlülük getirilmiştir.

Söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri 396 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

Aynı tebliğin, 1.2.3 bölümünde ise " Herhangi bir mal ve hizmet alış veya satışına bağlı olarak, ödemenin gecikmesi ve döviz kurlarının değişmesi suretiyle ortaya çıkan ve fatura düzenlenmek suretiyle alıcıya/satıcıya yansıtılan vade veya kur farkı gelirleri/giderleri de haddi aşması halinde bildirimlere dahil edilecektir." açıklaması bulunmaktadır.

Diğer taraftan, transit ticaret kapsamında yapılan alım satım işlemlerinde, alıfta fatura alınması satışta ise fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Transit ticaret kapsamında yapılan mal alım satımlarında fatura düzenlenmesi gerektiğinden, 396 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin 1.2.2. bölümüne göre KDV hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet alış ve satış bilgileri ile yapılan bu işlemler sırasında, sigorta poliçesi düzenlenmesi halinde poliçe bilgilerinin de Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilerek bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Katma Değer Vergisi Yönünden Değerlendirme:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin birinci fıkrasında; Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ile her türlü mal ve hizmet ithalatının katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Katma Değer Vergisi Kanununun 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının c bendinde ise; Gümrük Kanunu'ndaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bölge hükümlerinin uygulandığı malların katma değer vergisinden istisna olduğu hüküm altına alınmıştır.

Genel olarak, transit ticaret, alış ve satış bedelleri arasında lehte fark esas olmak üzere (makul olmak üzere aleyhte fark kabul edilebilir) gerçek veya tüzel kişi transit tacirince yurt dışından alınan bir malın yine yurt dışına gönderilmesi şeklinde olmakla beraber, serbest bölgede yerleşik bir firmadan ya da antrepodan satın alınan malın ülkemiz üzerinden transit olarak veya doğrudan doğruya yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmaya ya da antrepoya satılmasıdır.

Uluslararası anlaşmalarla ticareti yasaklanmış mallar ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın madde politikası itibarıyla transit ticaretinin yapılmasını uygun görmediği mallar transit ticarete konu olamaz. Yine ithalat ve ihracat yapılması yasaklanmış ülkelerle de transit ticaret yapılamaz.

Transit ticaret işlemlerinin gümrük mevzuatında yer alan transit rejimi çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir. Transit ticarete konu olan mallarla ilgili olarak, ithalata ve ihracata ilişkin vergi, resim, harç ve fon tahsil edilmez. Gümrük idarelerince verilebilecek izne istinaden malların Türk gümrük hattını aşarak işçilik görmek üzere fiktif depo veya antrepolara alınması "fiili ithal" hükmünde değildir.

Transit ticarete yurt dışında satın alınan veya imal olunan malın yine yurt dışında teslimi söz konusudur. Transit ticarete konu mallar kurumun mal varlığına girip çıkmasına ve satışın fatura ile belgelenmesine rağmen, millileştirilmeksizin satışa konu olduğu için malın teslimi Türkiye sınırları içinde olmaması nedeniyle, KDV'nin konusuna girmez ve KDV beyannamesinde hiçbir şekilde gösterilmez.

Buna göre, Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında mal satışı yapılması KDV nin konusuna girmediğinden, bu işleme ait kur farkı, fiyat farkı ve vade farkı gibi unsurlar da KDV ye tabi olmayacaktır.